

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

ЗАПОВЕД

№ РА-02-14-436 / 26.05.2017 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, чл. 5, ал. 1, т. 9 от Устройствения правилник на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, приет с Постановление № 388 на Министерския съвет от 2014 г. (ДВ, бр. 102 от 2014 г.) и чл. 17, ал. 1, т. 4 от Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на Република България (ДВ, бр. 14 от 2015 г.),

ОДОБРЯВАМ:

Работна процедура за сертификация на съответствието на строителен продукт с националните изисквания за влагането на строителни продукти в строежите във връзка с предвидената им употреба или употреби, определени в приложение №2 към Заповед № РД-02-14-1329 от 3.12.2015 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството (обн. ДВ. бр. 98 от 2015 г.), както следва:

Работна процедура № РП-ОССПНИ-2.1 Сертификация на съответствието на бетон;
Процедурата е неразделна част от заповедта.

Заповедта и процедурата за сертификация на съответствието на строителния продукт с националните изисквания да се публикуват на електронната страница на Звеното за контакт относно строителните продукти.

Контрола по изпълнение на заповедта възлагам на г-жа Малина Крумова – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството.

Приложение: съгласно текста

МИНИСТЪР:

НИКОЛАЙ НАНКОВ

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА
№ РП-ОССПНИ-2.1

Одобрена със Заповед № *РД-02-14-436* /26.05.2017 г.

Сертификация на съответствието
на

БЕТОН

с националните изисквания, определени със Заповед № РД-02-14-1329/2015г.
на министъра на регионалното развитие и благоустройството
във връзка с предвидената им употреба

Работната процедура е приета с протокол от заседание на Асоциацията на лицата за
оценяване на съответствието на строителните продукти (АЛОССП) на 24.03.2017 г.

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 2 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

1.	Общи положения	3
2.	Позоваване	3
3.	Характеристики, свързани с изпълнение на националните изисквания	5
4.	Задължения на лицето за оценяване на съответствието (ЛОС	6
5.	Процедура по оценяване на съответствието с националните изисквания	6
5.1.	Общи положения	6
5.2.	Подаване на заявление и сключване на договор	8
5.3.	Определяне на типа на продукта	9
5.4.	Първоначална проверка на производството и производствения контрол	9
5.4.1.	Проверка (одит) на производството и производствения контрол	9
5.4.2.	Първоначални изпитвания за проверка достоверността на производствения контрол и съответствието на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики (първоначални контролни изпитвания)	12
5.5.	Оценка на съответствието и издаване на сертификат за съответствие	14
5.6.	Ежегодни проверки	17
5.6.1.	Ежегодна проверка (одит) на производството и производствения контрол	18
5.6.2.	Изпитвания за проверка достоверността на производствения контрол и съответствието на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики (контролни изпитвания)	18
5.7.	Оценка за продължаване валидността на издадения сертификат	18
5.8.	Извънредни проверки	19
5.9.	Разширяване на обхвата на сертификата	20
6.	Приложение	21
	- образец на сертификат за съответствие	21
	- приложение към сертификат за съответствие	22

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 3 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Процедурата регламентира реда и правилата за сертификация на съответствието на бетони в съответствие с националните изисквания за влагането им в строежите, съгласно глава 2 на Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда на влагане на строителни продукти в строежите на Република България (НУРВСПСРБ). Тази процедура е разработена от Асоциацията на лицата за оценяване на съответствието на строителните продукти (АЛОССП).

1.2. Продуктите, обект на настоящата процедура, обхванати от т. 1 на Приложение № 2 към т. 2 от Заповед № РД 02-14 -1329/03.12.2015 г. са следните:

- обикновен, тежък и лек бетон;
- бетон, приготвен на обекта, готова бетонна смес или бетон, произведен в завод за готови бетонни продукти;
- уплътнен или самоуплътняващ се бетон за постигане на незначително съдържание на затворен въздух, различен от въвличения въздух

по БДС EN 206:2014 „Бетон. Спецификация, свойства, производство и съответствие” и БДС EN 206:2014/NA:2015 „Бетон. Спецификация, свойства, производство и съответствие. Национално приложение (NA)”, предназначени за конструкции, изпълнявани на място, и готови конструктивни елементи за сгради и инженерни съоръжения.

1.3. Тази процедура се прилага съвместно с обща процедура „Оценяване на съответствието на строителни продукти с националните изисквания” (ОП-ОССПНИ) на Асоциацията на лицата за оценяване съответствието на строителните продукти, утвърдена от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

1.4. Оценяването на съответствието се извършва съгласно посочените в Таблица 1 на тази процедура национални изисквания за определяне и деклариране на характеристиките на бетоните от т. 1.2. на процедурата.

1.5. Използват се термините, дадени в т. 3 на ОП-ОССПНИ, както и тези от БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017.

2. ПОЗОВАВАНЕ

Процедурата се позовава на изброените по-долу документи. За датирани позовавания се прилагат само цитираните издания. За недатирани позовавания се прилагат последните издания на позовавания документ.

- Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда на влагане на строителни продукти в строежите на Република България, обнародвана в ДВ бр. 14 от 2015 г. (НУРВСПСРБ);
- Заповед № РД-02-14-1329 от 03.12.2015 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството за определяне на български национални изисквания за влагането на строителни продукти в строежите във връзка с предвидената им употреба или употреби, обнародвана в ДВ бр. 98 от 2015 г.;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 4 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

- Наредба № РД-02-20-19 от 2011 г. за проектиране на строителните конструкции на строежите чрез прилагане на европейската система за проектиране на строителни конструкции (обн., ДВ, бр. 2 от 2012 г;
- БДС EN 1992-1-1:2002 Еврокод 2 “Проектиране на бетонни и стоманобетонни конструкции”;
- БДС EN 206:2014 “Бетон. Спецификация, свойства, производство и съответствие.”;
- БДС EN 206:2014/NA:2015 “Бетон. Спецификация, свойства, производство и съответствие. Национално приложение (NA)”;
- БДС EN 12350-1 “Изпитване на бетонна смес. Част 1: Вземане на проби.”;
- БДС EN 12350-2 “Изпитване на бетонна смес. Част 2: Определяне на слягането.”;
- БДС EN 12350-4 “Изпитване на бетонна смес. Част 4: Степен на уплътняване.”;
- БДС EN 12350-5 “Изпитване на бетонна смес. Част 5: Определяне на разстилането чрез стръскване.”;
- БДС EN 12350-6 “Изпитване на бетонна смес. Част 6: Плътност.”;
- БДС EN 12350-7 “Изпитване на бетонна смес. Част 7: Определяне на съдържанието на въздух. Методи с налягане.”;
- БДС EN 12350-8 „Изпитване на бетонна смес. Част 8: Самоуплътняващ се бетон. Изпитване на разстилане.”;
- БДС EN 12350-9 „Изпитване на бетонна смес. Част 9: Самоуплътняващ се бетон. Изпитване с V образна фуния.”;
- БДС EN 12350-10 „Изпитване на бетонна смес. Част 10: Самоуплътняващ се бетон. Изпитване с L образна кутия.”;
- БДС EN 12350-11 „Изпитване на бетонна смес. Част 11: Самоуплътняващ се бетон. Изпитване чрез пресяване.”;
- БДС EN 12350-12 „Изпитване на бетонна смес. Част 12: Самоуплътняващ се бетон. Изпитване с J образен пръстен.”;
- БДС EN 12390-1 “Изпитване на втвърден бетон. Част 1: Форма, размери и други изисквания за пробни тела и кофражни форми.”;
- БДС EN 12390-2 “Изпитване на втвърден бетон. Част 2: Изготвяне и отлежаване на пробни тела за изпитване на якост.”;
- БДС EN 12390-3 “Изпитване на втвърден бетон. Част 3: Якост на натиск на пробни тела.”;
- БДС EN 12390-4 “Изпитване на втвърден бетон. Част 4: Якост на натиск. Спецификация на машините за изпитване.”;
- БДС EN 12390-5 “Изпитване на втвърден бетон. Част 5: Якост на опън при огъване на пробни тела.”;
- БДС EN 12390-6 “Изпитване на втвърден бетон. Част 6: Якост на опън чрез разцепване на пробни тела.”;
- БДС EN 12390-7 “Изпитване на втвърден бетон. Част 7: Плътност на втвърден бетон.”;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 5 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

- БДС EN 12390-8 “Изпитване на втвърден бетон. Част 2: Дълбочина на проникване на вода под налягане.”;
- БДС EN 12390-13 „Изпитване на втвърден бетон. Част 13: Определяне на секантен модул на еластичност при натиск“.
- ISO 1920-8 Testing of concrete -- Part 8: Determination of drying shrinkage of concrete for samples prepared in the field or in the laboratory [Изпитване на бетон – Част 8: Определяне на съсъхването на проби, изготвени в реални условия или в лаборатория]
- ISO 1920-9 Testing of concrete -- Part 9: Determination of creep of concrete cylinders in compression [Изпитване на бетон – Част 9: Определяне на пълзенето на бетонни цилиндри при натиск]

3. ХАРАКТЕРИСТИКИ, СВЪРЗАНИ С ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ

Характеристиките, свързани с изпълнение на националните изисквания, са дадени в таблица 1 на процедурата. Тези характеристики са обект на оценяване на съответствието от ЛОС и се декларират от производителя.

Оценявани характеристики, свързани с изпълнение на националните изисквания

Таблица 1

Характеристика	Във всички случаи при оценяване на бетона	Когато са заявени *
Клас по въздействие на околната среда		X
Съдържание на хлориди	X	
Максимален размер на добавъчния материал	X	
Консистенция: - слягане или - степен на уплътняване или - диаметър на разстилане - разстилане при слягане (за самоуплътняващ се бетон)	X	
Съдържание на въздух в бетонната смес	X (когато се използват въздуховъвличащи добавки)	
Плътност на втвърдения бетон	X (за лек и тежък бетон)	X
Якост на натиск	X	
Състав на бетона		X
Вискозитет (за самоуплътняващ се бетон)		X
Способност за преминаване (за самоуплътняващ се бетон)		X
Устойчивост на разслояване (за самоуплътняващ се бетон)		X

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 6 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

Характеристика	Във всички случаи при оценяване на бетона	Когато са заявени *
Якост на опън при разцепване		X
Якост на опън при огъване		X
Водонепропускливост		X
Дълбочина на проникване на вода		X
Мразоустойчивост		X
Съсъхване	X (когато се влагат рециклирани добавъчни материали)	X
Пълзене		X
Модул на еластичност	X (когато се влагат рециклирани добавъчни материали)	X
Нарастване на якостта		X
* Производителят определя в заявлението, кои характеристики ще се оценяват за отделните бетони (виж т.5.2 на тази процедура).		

4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦЕТО ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО (ЛОС)

Лицето, получило разрешение за оценяване на съответствието на бетон с националните изисквания, извършва оценяване и сертификация на строителния продукт въз основа на определения от производителя тип на продукта чрез:

- Първоначална проверка на производството и производствения контрол
- Ежегодна проверка на производствения контрол
- Контролно изпитване на пробни образци, взети от производството
- Извънредни проверки (когато е приложимо)

5. ПРОЦЕДУРА ПО ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО С НАЦИОНАЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ

5.1. Общи положения

Оценяването на съответствието се извършва съгласно ОП-ОССПНИ, приложение С на БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017. Съответствието се оценява съгласно изискванията, посочени в таблица 2.

Изисквания за контрол и оценка на съответствието

Таблица 2

№ по ред	Обект на контрол и оценка от ЛОС	Изисквания
1.	Състав на бетона	
1.1.	Съставни материали, състав на бетона и въздействия на околната среда	т. 5.1, т. 5.2 и т. 5.3 на БДС EN 206: 2013+A1:2016 и т. NA.5.1, т. NA.5.2 и т. NA.5.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 7 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

№ по ред	Обект на контрол и оценка от ЛОС	Изисквания
1.2.	Изпитване на типа на продукта	БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 9.5 и прил. А; БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.9.5; и прил. NA.A
1.3.	Спецификация на бетона	т. 6 на БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.6 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017
2.	Производствен контрол	БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 9; БДС EN 206: 2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.9
2.1.	Контрол на съставните материали	БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 9.9 (2) и т. 9.9. (3) и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.9.9
2.2.	Контрол на оборудването	БДС EN 206:2013+A1:2016, табл. 28 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.9.6.2.1
2.3.	Контрол на производствените процеси и свойствата на бетонната смес	БДС EN 206:2013+A1:2016, табл. 29
2.4.	Контрол на свойствата на втвърдения бетон	БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 8.1 и 8.2 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.8.2 и табл. NA.29
3.	Доставяне на бетонната смес	БДС EN 206:2013+A1:2016, т.7 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.7
4.	Провеждане на изпитвания на бетона	
4.1.	Изпитване на бетонната смес	
4.1.1.	Вземане на проби от бетонната смес	БДС EN 12350-1
4.1.2.	Консистенция (1) слягане; (2) степен на уплътняване; (3) разстилане чрез стръскване; (4) разстилане (за самоуплътняващ се бетон)	БДС EN 12350-2 БДС EN 12350-4 БДС EN 12350-5 БДС EN 12350-8
4.1.3.	Вискозитет (изпитване с V-образна фуния)	БДС EN 12350-9
4.1.4.	Способност за преминаване - изпитване с J пръстен; - изпитване с L кутия	БДС EN 12350-12 БДС EN 12350-10
4.1.5.	Устойчивост на разслояване	БДС EN 12350-11
4.1.6.	Плътност на бетонната смес	БДС EN 12350-6
4.1.7.	Съдържание на въздух в бетонната смес	БДС EN 12350-7
4.2.	Изпитване на втвърден бетон	
4.2.1.	Котважни форми	БДС EN 12390-1
4.2.2.	Изготвяне на пробни тела	БДС EN 12390-2

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 8 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

4.2.3.	Отлежаването на пробните тела - за якост и модул на еластичност - за плътност - дълбочина на проникване на вода - за водонепропускливост - за мразоустойчивост - за съсъхване - за пълзене	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т.NA.5.5.1.2(7).a) или БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т.NA.5.5.1.2 (7).b) БДС EN 12390-7 БДС EN 12390-8 БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017 Приложение NA.N БДС EN 206: 2013+A1:2016/NA:2017, Приложение NA.O ISO 1920-8 ISO 1920-9
4.2.4.	Машини за изпитване	БДС EN 12390-4
4.2.5.	Методи за изпитване	
	- якост на натиск	БДС EN 12390-3
	- якост на опън при разцепване	БДС EN 12390-6
	- якост на опън при огъване	БДС EN 12390-5
	- водонепропускливост	БДС EN 206:2014/NA:2015, Приложение NA.N
	- дълбочина на проникване на вода под налягане	БДС EN 12390-8
	- мразоустойчивост	БДС EN 206:2014/NA:2015, Приложение NA.O
	- плътност на втвърден бетон	БДС EN 12390-7
	- модул на еластичност	БДС EN 12390-13
	- съсъхване	ISO 1920-8
	- пълзене	ISO 1920-9

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 9 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

№ по ред	Обект на контрол и оценка от ЛОС	Изисквания
5.	Критерии за съответствие на характеристиките на бетона	
5.1.	Състав на бетона и въздействия на околната среда:	БДС EN 206:, т. 5.1, т. 5.2 и т. 5.3 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.5.1, т. NA.5.2 и т. NA.5.3
	- отклонения от проектното водоциментно отношение	БДС EN 206:2013+A1:2016, табл. 22 и табл. 24
	- отклонения от проектното съдържание на цимент	БДС EN 206:2013+A1:2016, табл. 22 и табл. 24
5.2.	Съдържание на хлориди	БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 5.8
5.3.	Консистенция	БДС EN 206:2013+A1:2016, табл. 21 или табл. 23
5.4.	Съдържание на въздух в бетонната смес	БДС EN 206: 2013+A1:2016, табл. 21
5.5.	Вискозитет (за самоуплътняващ се бетон)	БДС EN 206: 2013+A1:2016, табл. 21
5.6.	Способност за преминаване (за самоуплътняващ се бетон)	БДС EN 206: 2013+A1:2016, табл. 21
5.7.	Устойчивост на разслояване (за самоуплътняващ се бетон)	БДС EN 206: 2013+A1:2016, табл. 21
5.8.	Плътност на втвърдения бетон	БДС EN 206: 2013+A1:2016, табл. 22
5.9.	Якост на натиск	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.8.2.1.3
5.10.	Якост на опън при разцепване	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.8.2.2.3
5.11.	Якост на опън при огъване	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.8.2.2.4
5.12.	Водонепропускливост	БДС EN 206: 2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.5.5.3.2 и т. NA.N.6
5.13.	Дълбочина на проникване на вода под налягане	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.5.5.3.1
5.14.	Мразоустойчивост	БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, т. NA.5.5.5, NA.O.1.6.3 и NA.O.2.6
5.15.	Модул на еластичност	Декларира се от производителя БДС EN 1992-1-1:2002 Наредба № РД-02-20-19 от 2011 г., изм.2016 г.
	- за рециклирани материали	
	- за други добавъчни материали	
5.16.	Съсъхване	Декларира се от производителя
5.17.	Пълзене	Декларира се от производителя

5.2. Подаване на заявление и сключване на договор

Към изпълнение на процедурите по т. 4 се пристъпва, след като е сключен договор за серификация на продукта съгласно т. 4.1 на ОП-ОССПНИ.

Договор се сключва въз основа на заявление от производителя със съдържание, посочено в т. 4.1 на ОП-ОССПНИ. Към заявлението, освен описаните в общата процедура, се прилагат и следните документи:

- (1) списък на бетоните за оценяване, идентифицирани чрез характеристики, посочени в т. 3, табл. 1 от настоящата процедура;
- (2) утвърдени състави на заявените за оценяване бетони;
- (3) протоколи от изпитване или други документи за определяне типа на продуктите.

Прегледът на документацията се извършва по реда, определен в ОП-ОССПНИ. Проверява се за съответствие на производствения контрол с изискванията на т. 9 от БДС EN 206:

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 10 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

2013+A1:2016 и т. NA.9 от БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, на утвърдените състави с изискванията, посочени в т.т. 5.1, 5.2 и 5.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016, и респективно т.т. NA.5.1, NA.5.2 и NA.5.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, по отношение влагани материали, гранични стойности и на документите за определяне на типа с изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 9.5, приложение А на БДС EN 206:2013+A1:2016, както и т. NA.8.2.1.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017.

5.3. Определяне на типа на продукта

Определяне на типа съгласно т. 9.5. и приложение А на БДС EN 206:2013+A1:2016, както и т. NA.8.2.1.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, е задължение на производителя.

Определяне на типа се извършва по всички характеристики от таблица 1 на процедурата, които производителят декларира и заявява за оценяване на съответствието.

5.4. Първоначална проверка на производството и производствения контрол

Първоначалната проверка на производството и производствения контрол се извършва съобразно т. 4.3 на ОП-ОССПНИ и т. С.2.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016. Обхваща проверка на прилагането на производствения контрол и изпитвания за проверка достоверността на производствения контрол и съответствието на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики (контролни изпитвания на пробни образци, взети от производството).

5.4.1. Проверка (одит) на производството и производствения контрол

При одита ЛОС проверява съответствието на производствения контрол с изискванията, посочени в т.9 от БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.9 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017. Проверява се за:

- (1) наличие на необходимата нормативна и техническа документация, процедури на СПК и оперативни документи на съответните работни места;
- (2) наличие на утвърдени състави на мястото на производство, идентични на представените в заявлението за оценяване на съответствието;
- (3) наличие на протоколи от изпитване или на други документи за определяне на типа на заявените бетони съгласно изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016, т. 9.5, приложение А на БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.8.2.1.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (4) компетентността на персонала, отговорен за производствения контрол, съответства ли на заеманите длъжности, т. 9.6.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.9.6.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (5) съответствие на контрола на съставните материали с изискванията на т. 9.9(2) от БДС EN 206:2013+A1:2016;
- (6) съответствие на контрола на оборудването с изискванията на табл. 28 от БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.9.6.2.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, включително:
  - периодични проверки за изправността на инсталацията;
  - калибриране или проверки по утвърдена фирмена методика на устройствата за претегляне и дозиране съгласно предварително изготвен график, но най-малко веднъж годишно в целия работен обхват;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 11 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

- съответствие на резултатите от проверките/калибрирането на устройствата за претегляне и дозиране с изискванията на табл. 26 на БДС EN 206:2013+A1:2016;
  - ежегодни проверки на точността на устройството за постоянно измерване на влага на добавъчните материали.
  - ежегодни проверки на необходимото оборудване за вземане на проби;
  - проверка и калибриране на средствата за измерване и изпитване, съгласно предварително изготвен за това план.
- (7) осигуряване на точност на дозиране съгласно толерансите посочени в табл. 27 от БДС EN 206:2013+A1:2016;
- (8) ежедневно регистриране на параметрите на околната среда;
- (9) съответствие на контрола на производствените процеси и характеристиките на бетонната смес с изискванията на таблица 29 от БДС EN 206:2013+A1:2016;
- (10) съответствие на условията на експедиране, транспортиране и доставяне на бетонната смес с изискванията на т. 7 на БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.7 от БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (11) съответствие на методите за вземане на проби, отлежаване на пробните тела и изпитване с изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016/ NA:2017 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (12) статут на лабораторията, извършваща изпитванията за текущ контрол. Когато лабораторията не е акредитирана се проверява:
- наличие на всички необходими средства за измерване и изпитване и документи от проверки и калибриране;
  - наличие на необходимите нормативни документи и стандарти;
  - компетентността на персонала, извършващ изпитванията;
  - начинът на документиране на извършваните изпитвания с оглед осигуряване достоверност на резултатите;
- (13) наличие на записи от текущ контрол (резултати от изпитване) на характеристиките на втвърдения бетон;
- (14) съответствие на контрола на характеристиките на втвърдения бетон с изискванията на таблица 3 на тази процедура;
- (15) извършване от производителя на оценка на съответствието на резултатите от текущите изпитвания с критериите, посочени в БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017 (виж т.5 от таблица 2 на тази процедура);
- (16) в случай, че оценката на якостта на натиск се извършва по фамилии - дали са изпълнени условията на приложение К от БДС EN 206:2013+A1:2016 за избор на фамилии бетони и достоверност на използваните зависимости за якост на натиск на членовете на фамилиите;
- (17) управление на несъответствията съгласно т.8.4 на БДС EN 206:2013+A1:2016;
- (18) съхраняване на документите и записите, предвидени в таблица 25 на БДС EN 206:2013+A1:2016 за срок от 10 години съгласно т. NA.9.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 12 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

(19) прегледи от ръководството на актуалността и ефикасността на ПК най-малко веднъж годишно.

**Изисквания за производствен контрол на свойствата на втвърдения бетон
извършван от производителя**

Таблица 3

№ по ред	Обект на контрол	Изискване		
		Проверка/ изпитване ¹⁾	Цел	Минимална честота
1	Методи за вземане на проби	Съблюдаване на изискванията на съответните стандарти	Да се осигури съответствие с изискванията на стандарта	Всяка проба
2	Условия на отлежаване на пробните тела	Измерване на температурата на водата във ваната за отлежаване и температурата и влажността на въздуха в помещението	Да се осигурят условията на отлежаване, предвидени в съответния стандарт	Ежедневно
3	Плътност на втвърдения лек или тежък бетон	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени достигането на определената плътност	С честота на изпитване на якост на натиск
4	Якост на натиск	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени удовлетворяването на критериите за специфицираната якост	Съгласно БДС EN 206:2014/NA:2015, табл. NA.17 ^a
5	Якост на опън при разцепване	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени удовлетворяването на критериите за специфицираната якост	Съгласно БДС EN 206:2014, т. 8.2.2.2
6	Якост на опън при огъване	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени удовлетворяването на критериите за специфицираната якост	Съгласно БДС EN 206:2014, т. 8.2.1.2
7	Дълбочина на проникване на вода	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени съответствието с изискваните стойности	- При необходимост
8	Водонепропускливост	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени съответствието с изискваните стойности	- При необходимост

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 13 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

№ по ред	Обект на контрол	Изискване		
		Проверка/изпитване ¹⁾	Цел	Минимална честота
9	Мразоустойчивост	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени съответствието с изискваните стойности	- При необходимост
10	Модул на еластичност, съсъхване, пълзене	Изпитване на бетонни пробни тела	Да се оцени съответствието с изискваните стойности	- При необходимост

¹⁾ Виж таблица2 на процедурата.

5.4.2. Първоначални изпитвания за проверка достоверността на производствения контрол и съответствието на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики (Първоначални контролни изпитвания)

5.4.2.1. Общи положения

Съгласно изискванията на БДС EN 206:2014, т. С.2.1(4), при първоначалната проверка на производството и производствения контрол ЛОС взема проби и провежда лабораторни изпитвания.

Изпитването се провежда за всяка една инсталация поотделно. Съблюдават се общите правила, описани в ОП-ОССПНИ, т. 4.2. Спазват се стриктно всички изисквания на стандартите, посочените в таблица 2 на тази процедура, относно вземане на проби от бетонната смес, изготвяне, отлежаване, транспортиране и изпитване на пробните тела.

Първоначални контролни изпитвания може да бъдат заменени от един по-задълбочен преглед на данните на производителя и на системата за производствен контрол, съгласно на БДС EN 206:2014, т. С.2.2.1(4), когато лабораторията на производителя за изпитване е акредитирана и е под надзора на органа за акредитация.

5.4.2.2. Извадка за изпитване

Изпитването се извършва върху експертно подбрана извадка. Тя трябва да е представителна за оценяваните бетони. Бетоните в извадката се определят експертно в зависимост от конкретните условия и проверяваните характеристики по т. 5.4.2.3, но броят им не трябва да е по-малко от 30 % от заявените за оценяване състави. Вземат се предвид:

- обхвата на заявените за оценка бетони;
- тип, клас и производител на използваните цименти;
- вида на добавъчните материали и минералните добавки тип I;
- използването или не на водонамаляващи/пластифициращи химични добавки.

Когато се оценяват бетони, съдържащи минерални добавки тип II, проби от тях също трябва да присъстват в извадката.

Проби от самоуплътняващи се бетони (ако се оценяват) също се включват в извадката.

При оценяване на високоякостни бетони ЛОС изпитва проби от всички такива, заявени за оценяване.

5.4.2.3. Проверявани характеристики

При първоначалните изпитвания от ЛОС се определят следните характеристики от

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 14 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

заявените за оценяване:

- якост на натиск;
- якост на опън при разцепване (когато се оценява);
- якост на опън при огъване (когато се оценява);
- устойчивост срещу проникване на вода (по преценка на ЛОС);
- плътност на лек и тежък бетон;
- консистенция;
- други характеристики на бетонната смес (когато се оценяват);
- други характеристики на втвърдения бетон (по преценка на ЛОС).

5.4.2.4. Вземане на проби

Пробите се вземат от мястото на производство. Броят на пробите зависи от изпитваните характеристики. Когато се изпитва якост, се вземат три проби от бетонната смес (всяка от различен замес/товар) за всеки изпитван бетон.

За всяка проба се изпитва консистенцията и другите оценявани характеристики на бетонната смес (ако се изискват) по методите, посочени в таблица 2 на тази процедура. В случай, че не са удовлетворени критериите по таблица 21 или таблица 23 от БДС EN 206:2013+A1:2016, се преценява дали да се преустанови пробовземането или да се вземе нова проба. Ако критериите са изпълнени, се изготвят необходимия брой пробни тела в зависимост от изпитваните характеристики:

- за изпитване на якост от една проба бетонна смес се изготвят три или повече пробни тела, предназначени за получаване на един резултат за якост (средноаритметичната стойност от изпитването – виж т. 5.4.2.6 на процедурата).
Забележка: Ако конкретната ситуация налага, броят на пробните тела от един/замес или товар може да бъде ограничен до едно или две.
- за други характеристики броят на пробните тела е в съответствие с методите за изпитване (виж таблица 2 на тази процедура).

Допълнително, може да се вземат за изпитване в лабораторията на ЛОС пробни тела, изготвени от производителя за текущ контрол на характеристиките на втвърдения бетон.

Взетите пробни тела отлежават по методите, посочени в таблица 2 от тази процедура. Когато за дадена характеристика (например якост) се допускат алтернативни методи на отлежаване, избира се този, прилаган от производителя при текущ контрол.

5.4.2.5. Протокол за вземане на проби

Данните за взетите проби се документират в протокол за вземане на проби съгласно ОП-ОССПНИ, който трябва да съдържа най-малко следната информация:

- идентификация на протокола;
- име на производителя;
- място на производство;
- място на вземане на пробите;
- идентификация на продукта (идентификация на състава и проектни показатели на оценяваните характеристики: клас по якост на натиск, клас по консистенция и др.);
- характеристики на втвърдения бетон, за изпитване на които се вземат пробите;
- идентификация на всяка взета проба от бетонна смес;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 15 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

- брой, форма и размери на взетите пробни тела от всяка проба бетонна смес;
- температура на бетонната смес;
- измерена консистенция и други характеристики на бетонната смес (когато се оценяват);
- характеристики на околната среда при вземане на пробите от бетонна смес;
- дата и час на вземане на пробите;
- условия, при които ще отлежават пробните тела до изпитване;
- име и подпис на представителя на ЛОС;
- име и подпис на представителя на производителя.

5.4.2.6. Изпитване на взетите проби и протокол от изпитване

Взетите пробни тела се изпитват на възраст 28 дни или друга възраст, в зависимост от изпитваните характеристики. Изпитванията се провеждат в лабораторията на ЛОС или в лабораторията на производителя, в присъствието на представител на ЛОС.

Забележка: Когато за изпитване на якост от една проба са изготвени три или повече пробни тела и разсейването на резултатите е повече от 15% от средноаритметичната стойност, те се анулират, освен ако проучване не покаже приемлива причина за пренебрегване на някой от единичните резултати.

Резултатите се представят в протокол, който трябва да съдържа всички изисквани данни съобразно методите за изпитване. Задължително се посочва и протоколът за вземане на съответните проби.

Протоколът от изпитване се издава по реда на ОП-ОССПНИ.

5.5. Оценка на съответствието и издаване на сертификат за съответствие

Прилага се т. 4.4. на ОП-ОССПНИ.

5.5.1.Оценяване на съответствието

ЛОС оценява съответствието на заявените бетони въз основа на следните документи:

- протоколи от изпитване или други документи за определяне на типа на заявените бетони, представени от производителя;
- доклад от първоначална проверка на производството и производствения контрол, изготвен от ЛОС;
- доказателствени документи за отстраняване на несъответствия, констатирани при одита;
- протоколи от изпитванията, проведени от ЛОС, или доклад от задълбочен преглед на данните на производителя, когато ЛОС не взема проби;
- документи на производствения контрол (ако са представени от производителя или са взети при одита).

Процесът по оценяване на съответствието обхваща следното:

- (1) оценка на съответствието на съставите с изискванията на т. 1.1 и т. 1.3 от таблица 2 на тази процедура;
- (2) оценка на данните за определяне на типа за съответствие с изискванията и критериите на БДС EN 206:2013+A1:2016, т.9.5, приложение А на БДС EN 206:2013+A1:2016 и т. NA.8.2.1.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (3) оценка на резултатите от извършвания от производителя контрол на характеристиките на бетона (изпитвания и оценка), за съответствие с изискванията

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 16 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

на т.5 от таблица 2 на тази процедура;

- (4) оценка на резултатите от първоначалната проверка (одит) на производството и производствения контрол по всяка една позиция от т. 5.4.1 на тази процедура;
- (5) оценка на резултатите от изпитване на взетите от ЛОС проби по критериите за съответните характеристики, са дадени в т. 5 от таблица 2 на тази процедура. Когато се оценява якост, прилагат се критериите за първоначално производство, дадени в таблици NA.4, NA.20^a и NA.5 от БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
В случай, че за някой бетон са изпълнени условията за продължително производство, прилагат се критериите, дадени в таблица NA.B.1 от БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017;
- (6) оценка на резултатите от коригиращите действия по отношение на констатираните при одита несъответствия.

За извършената оценка се съставя доклад, който съдържа и заключение относно съответствието на оценяваните бетони с изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017.

Прави се предложение за издаване на сертификат или за отказ за издаване на сертификат.

Решението за издаване на сертификат или отказ за издаване на сертификат се взема от ръководството на ЛОС.

5.5.2.Издаване на сертификат за съответствие

При издаване на сертификат за съответствие се спазват правилата на т. 4.4 на ОП-ОССПНИ.

Сертификат за съответствие се издава за отделен продукт или група продукти, произвеждани на една производствена площадка или завод.

Сертификатът трябва да съдържа информация относно характеристики на бетоните съгласно т.11 на БДС EN 206: 2013+A1:2016, включително и допълнителните изисквания по БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017, както е показано в таблица 4 на тази процедура.

Информация относно характеристиките на бетоните, която се посочва в сертификата

Таблица 4

Характеристика	Означение	Забележка
Якост на натиск	Клас C по табл.12 на БДС EN 206:2013+A1:2016 или Клас LC по табл.13 на БДС EN 206:2013+A1:2016	Във всички случаи
Максимално съдържание на хлориди	Клас CI по табл.15 на БДС EN 206: 2013+A1:2016	Във всички случаи
Номинален максимален размер на добавъчния материал	D _{max} и стойност в mm	Във всички случаи

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 17 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

Характеристика	Означение	Забележка
Якост на опън при разцепване	Клас C_t съгласно т. NA.4.3.3 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017	Когато е заявено
Якост на опън при огъване	Клас C_f съгласно т. NA.4.3.4 на БДС EN 206: 2013+A1:2016/NA:2017	Когато е заявено
Модул на еластичност	Стойност в GPa или декларирано съответствие с изискванията на съответните нормативни документи	Когато е заявено за бетон с рециклирани добавъчни материали
Съсъхване	$\mu m/m$	Когато е заявено и във всички случаи за бетон с рециклирани добавъчни материали
Пълзене	$\mu m/m$ за MPa	Когато е заявено и във всички случаи за бетон с рециклирани добавъчни материали
Дълбочина на проникване на вода	Клас C_d по т. NA.4.3.5.2 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017	Когато е заявено
Водонепропускливост	Клас C_w по т. NA.4.3.5.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017	Когато е заявено
Мразоустойчивост	Клас C_{fr} по т. NA.4.3.6 на БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017	Когато е заявено
Клас по въздействие на околната среда	Класове съгласно табл.1 на БДС EN 206:2013+A1:2016	Когато е заявено
Консистенция	Клас S (C или F) по табл. 3, 4 или 5 на БДС EN 206:2013+A1:2016 или целева стойност	Във всички случаи, освен за самоуплътняващ се бетон
	Клас SF по табл. 6 на БДС EN 206: 2013+A1:2016 или целева стойност	За самоуплътняващ се бетон
Вискозитет	Клас VS или VF по табл. 7 или 8 на БДС EN 206:2013+A1:2016	Когато е заявено за самоуплътняващ се бетон
Способност за преминаване	Клас PL или PJ по табл. 9 или 10 на БДС EN 206:2013+A1:2016	Когато е заявено за самоуплътняващ се бетон
Устойчивост на разслояване при пресяване	Клас SR по табл. 11 на БДС EN 206:2013+A1:2016	Когато е заявено за самоуплътняващ се бетон
Плътност	Текст „Лек бетон” и клас D по табл.14 на БДС EN 206:2013+A1:2016	За лек бетон
	Текст „Обикновен бетон”	За обикновен бетон
	Текст „Тежък бетон” и стойност в kg/m^3	За тежък бетон
Съдържание на въздух	Декларирана минимална стойност в %	За бетони с въздуховъвличащи добавки
Съдържание на цимент или (цимент+k x минерална добавка)	Количество, в kg/m^3 , вид на свързващото вещество, тип и клас на цимента	Когато е заявено
Водоциментно отношение или отношение (ефективно)	Стойност	Когато е заявено

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 18 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

Характеристика	Означение	Забележка
съдържание на вода)/(цимент+k x минерална добавка)		

При необходимост нужната информация може да се представи в приложение към сертификата.

Образец на сертификат за съответствие е даден в приложение към процедурата.

5.6. Ежегодни проверки

За поддържане валидността на сертификата ЛОС провежда ежегодни проверки на производствения контрол. Целта на ежегодните проверки е ЛОС да провери за настъпили промени в системата за производствен контрол, поддържа ли се тя актуална и изпълнява ли производителят всички процедури на производствения контрол. Проверява се отново достоверността на резултатите от производствения контрол и постигане съответствие на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики.

Ежегодните проверки се извършват най-малко веднъж годишно. Провеждат се в съответствие с изискванията на т. 4.5 от ОП-ОССПНИ и т. С.2.2.1 от БДС EN 206:2013+A1:2016.

Ако в периода между проверките настъпят промени в производството и производствения контрол, които може да доведат до промяна в характеристиките на продукта или оценката му, производителят е длъжен своевременно да информира ЛОС. Такива промени са например:

- промяна на съставите;
- промяна в технологичното оборудване;
- промяна на персонала непосредствено ангажиран в бетонопроизводството;
- промяна на лабораторията за текущ контрол.

В такива случаи ЛОС определя дали направените промени изискват предприемане на действия от негова страна (извършване на извънредни проверки съгласно т. 5.8).

5.6.1. Ежегодна проверка (одит) на производството и производствения контрол

Проверява се променени ли са обстоятелствата по позициите от т. 5.4.1 и как се изпълняват тези изисквания.

Проверява се и съдържанието на издадените декларации за характеристики на строителен продукт.

5.6.2. Изпитвания за проверка достоверността на производствения контрол и съответствието на бетоните с критериите на техническата спецификация относно оценяваните характеристики (Контролно изпитване)

5.6.2.1. Общи положения

Съгласно изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016, т. С.2.2.1(4), при ежегодните проверки на производството и производствения контрол ЛОС взема проби и провежда лабораторни изпитвания.

Изпитването се провежда за всяка една инсталация поотделно. Съблюдават се общите

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 19 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

правила, описани в ОП-ОССПНИ, т. 4.6. Спазват се стриктно всички изисквания на стандартите, посочени в таблица 2 на тази процедура, относно вземане на проби от бетонната смес, изготвяне, отлежаване, транспортиране и изпитване на пробните тела.

Контролните изпитвания може да бъдат заменени от един по-задълбочен преглед на данните на производителя и на системата за производствен контрол, съгласно на БДС EN 206:2013+A1:2016, т. С.2.2.1(4), когато лабораторията на производителя за изпитване е акредитирана и е под надзора на органа по акредитация.

5.6.2.2. Извадка за изпитване

Прилага се т. 5.4.2.2 на тази процедура. По възможност в извадката се включват бетони, различни от тези, изпитани при предходната проверка.

5.6.2.3. Проверявани характеристики

Прилага се т. 5.4.2.3 на тази процедура.

5.6.2.4. Вземане на проби

Прилага се т. 5.4.2.4 на тази процедура.

При ежегодните проверки, броят на замесите/товарите, от които се вземат проби, може да бъде и един за всеки бетон от извадката.

За някои от бетоните в извадката вместо от бетонна смес, пробните тела може да се вземат от тези изготвени от производителя за текущ контрол.

5.6.2.5. Протокол за вземане на проби

Прилага се т. 5.4.2.5 на тази процедура.

5.6.2.6. Изпитване на взетите проби и протокол от изпитване

Прилага се т. 5.4.2.6 на тази процедура.

5.7. Оценка за продължаване валидността на издадения сертификат

Прилага се т. 4.7 на ОП-ОССПНИ.

5.7.1. Оценяване на съответствието

ЛОС оценява съответствието на сертифицираните бетони въз основа на следните документи:

- доклад от ежегодна проверка на производството и производствения контрол;
- предписания за коригиращи действия при констатирани несъответствия и доказателствени документи за отстраняването им (ако има такива);
- протоколи от контролните изпитвания, извършени от ЛОС или доклад от задълбочен преглед на данните на производителя, когато ЛОС не взема проби;
- документи на производствения контрол (ако са представени от производителя или са взети при одита).

Процесът по оценяване на съответствието за продължаване валидността на издадения сертификат обхваща следното:

- (1) настъпила ли е промяна в съставите и отговарят ли на изискванията на т. 1.1 и т. 1.3 от таблица 2 на тази процедура;
- (2) настъпили ли са промени в производството, в системата за производствен контрол и в прилагането ѝ по позициите от т. 5.4.1 на тази процедура и все още ли са изпълнени изискванията на техническата спецификация;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 20 / 23
	Изм. : № 00 Дата : .....

- (3) резултатите от изпитване и оценка при производствения контрол на производителя на характеристиките на бетонната смес и втвърдения бетон (включително статистическите данни) за съответствие с изискванията на т. 5 от таблица 2 на тази процедура;
- (4) резултатите от контролните изпитвания, извършени от ЛОС изпълняват ли критериите за съответните характеристики, дадени в т. 5 от таблица 2 на тази процедура. Когато се оценява якост се прилагат следните критерии:
  - за бетони, които са на етап първоначално производство – критериите за първоначално производство на таблица NA.3, таблица NA.20^a и таблица NA.4 от БДС EN 206:2014/NA:2015;
  - за бетони, за които е установено продължително производство – прилагат се критериите, дадени в таблица NA.B.1 от БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017. Най-малко 95 % от всички единични резултати от изпитването, проведено от ЛОС, трябва да изпълняват и критериите за първоначално производство за съответните бетони.
- (5) декларациите за характеристики на продуктите съответстват ли на изискванията на НУРВСПСРБ и на издадения сертификат;
- (6) отстранени ли са констатираните при одита несъответствия (ако има такива).

За извършената оценка се съставя доклад, който съдържа и заключение относно съответствието на продуктите с изискванията на БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017.

Прави се предложение за продължаване валидността, временно спиране или отнемане на издадения сертификат.

5.7.2. Решение относно валидността на издадения сертификат

При вземане на решение относно валидността на издаден сертификат се прилага т.4.7. на ОП-ОССПНИ.

5.8. Извънредни проверки

Извънредни проверки може да се проведат при обстоятелствата, описани в т. С.2.2.2 на БДС EN 206:2013+A1:2016.

При извънредните проверки най-общо се прилагат т. 5.6 и т. 5.7 от тази процедура, но обхватът, видът и продължителността на проверките зависят от конкретната ситуация.

5.9. Разширяване на обхвата на сертификата

Производител, желаещ да получи разширение на сертификата за съответствие с нови бетони или характеристики, произведени на същата производствена площадка и под същата система за производствен контрол, която обхваща бетоните, за които вече е издаден сертификат, трябва да кандидатства пред ЛОС, като попълни ново заявление. В този случай, по експертната оценка на екипа се решава дали е необходимо да се извърши проверка на производството и на производствен контрол и какъв да е обхватът на проверката.

При разширяване на обхвата се издава нов сертификат с нова дата на издаване, в който се посочва номера и датата на отменения сертификат.

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА	РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН	Издание : № 02
	Стр. 21 / 23
	Изм. : № 00
	Дата : .....

СЕРТИФИКАТ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ
№ ..... – НУРВСПСРБ – .....

Издава се на основание чл. 14, ал. 1 и/или ал. 2 от Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда за влягане на строителни продукти в строежите на Република България (НУРВСПСРБ) на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за строителния продукт

Обикновени /леки /тежки /самоуплътняващи се бетони

с оценени характеристики, дадени в приложение към сертификата,
предназначени за конструкции, изпълнявани на място, или за готови конструктивни
елементи за сгради и инженерни съоръжения,

пуснат на пазара от
<НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ>

пълен адрес

и произвеждан в

<НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОИЗВОДСВЕНАТА ПЛОЩАДКА>

пълен адрес,

Този сертификат удостоверява, че продуктът е оценен и съответства на националните изисквания, определени в

БДС EN 206:2013+A1:2016 и БДС EN 206:2013+A1:2016/NA:2017

Сертификатът е издаден за първи път на ..... и остава валиден до .....<срок 3 години>, при условие че производителят осигурява постоянство на характеристиките на продукта и условията на производството или производственият контрол не са изменени значително.

място на издаване

.....

<дата>

Подпис:

(име, длъжност)

Този сертификат включва ..... приложение(я) от ..... страница(и), което е (които са) неразделна част от него.

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА		РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН		Издание : № 01
		Стр. 22 / 23
		Изм. : № 00
		Дата : .....

ПРИЛОЖЕНИЕ

Оценени характеристики на
ОБИКНОВЕНИ / ЛЕКИ / ТЕЖКИ / САМОУПЪЛЪТНЯВАЩИ СЕ БЕТОНИ
от обхвата на сертификат за съответствие № ..... – НУРВСПСРБ – .....

Фирмен идентификационен № на състава	Означения на Бетона **	Показатели на оценените характеристики *																	Съдържание на свързващо вещество, вид и количество, kg/m³	Волоциментно отношение
		Клас по якост на натиск	Клас по якост на отпън при разцепване	Клас по якост на отпън при отъване	Модул на еластичност, GPa	Съхвање, mm/m	Плъзнєне, mm/m	Плътносьт на лек или тежък бетон, клас или kg/m³	Клас по волонепропускливост	Клас по дълбочина на проникване на вода	Клас по мразоустойчивост	Клас по въздействие на околната среда	Клас по съдържание на хлориди	Клас по консистенция	Клас по вискозитет за самоуплътняващ се бетон)	Клас по способност за преминаване (за самоуплътняващ се бетон)	Клас по устойчивост на разслояване за самоуплътняващ се бетон)	Максимален размер на добавъчния материал, mm		

* Когато за определен състав дадена характеристика е оценена, показателят се отбелязва в съответната клетка. Ако характеристиката не е оценена, това се посочва изрично. В случай че за никой от съставите характеристиката не е оценена, колоната може да се изключи от таблицата.

** Съкратено представяне (виж таблица 4 на тази процедура) на показателите за следните характеристики:

(1) якост на натиск;

РАБОТНА ПРОЦЕДУРА		РП-ОССПНИ-2.1
БЕТОН		Издание : № 01
		Стр. 23 / 23
		Изм. : № 00
		Дата : .....

- (2) якост на опън при разцепване;
- (3) якост на опън при огъване;
- (4) водонепропускливост;
- (5) дълбочина на проникване на вода;
- (6) мразоустойчивост;
- (7) класове по въздействие на околната среда
- (8) съдържание на хлориди;
- (9) максимален размер на добавъчния материал;
- (10) консистенция
- (11) вискозитет
- (12) способност за преминаване
- (13) устойчивост на разслояване при пресяване

Място на издаване
<дата>

Подпис: .....
(име, длъжност)